

Trương Hiền Lượng

Cô gái Thiểm Bắc

Dịch giả: Trang Hạ

Tôi thấy cậu còn trẻ, cậu đã có vợ chưa? Dạ, chưa! ừ, thế thì tôi kể cho cậu nghe chuyện về đạo vợ chồng. Tôi đã hai lần cưới vợ, có thể coi là đã có chút kinh nghiệm.

Người vợ đầu của tôi là một cô gái Thiểm Bắc, vì cuộc sống ở quê nghèo khổ quá, đành tới Tân Cương nương nhờ nhà người dì. Người dì lại chỉ muốn mau mau tống cổ cô ấy ra khỏi cửa. Tôi thấy cô ấy mặt mũi đàng hoàng, không phải kẻ buông tuồng, nên tôi cưới cô ấy về làm vợ.

Cô gái quê Thiểm Bắc này là một người con gái tốt, được cái nét chăm chỉ, khâu vá bép núc đều đảm đang, đầu vào đấy, không biết đôi mách với hàng xóm lấy một lời, trước sau không một điều tiếng gì. Số tiền tôi đưa cho cô ấy hàng tháng, tiêu pha thế nào, cô ấy đều ghi chép rõ ràng trong sổ tay. Mỗi khi tôi lái ô tô về, đều có cơm nóng canh sốt chờ sẵn trên bàn; Quần áo bẩn, rách, chẳng đợi tôi nói, cô ấy đã vá giặt toan tất. Vậy nhưng nói đến tình yêu, thì hoàn toàn không hề có!

Tôi cũng học cách vun đắp cho tình yêu. Những năm đó, cậu cũng biết đấy, tình hình rối ren, muốn mang sức trai ra giúp việc quốc sự cũng không được, đành dồn tâm trí xây đắp cho cái gia đình nhỏ nhoi. Tôi đã đóng được khá nhiều đồ gia dụng, những tủ quần áo, tủ rượu, ghế bành v.v... Hơn nữa những chuyến lái xe đi Pakistan, tôi cũng dành dụm được một món tiền, thu nhập hàng tháng cũng đủ nuôi hai miệng người.

Thế nhưng, thái độ của cô ấy dành cho tôi trước sau chỉ như của một người

ở với một ông chủ, thậm chí không được nh thế. Người vú tôi thuê về còn có lúc tươi cười với tôi, còn cô ấy thì không. Những đồ đạc tôi làm ra, trước sau cô ấy không hề coi là của mình, lúc tôi có mặt ở nhà hay đi vắng, cô ấy cũng đều không ngồi ghé bành; quần áo tôi mua cho, cô ấy không hề mặc. Tôi nhận ra nguyên nhân chẳng phải vì tiết kiệm, mà vì cô ấy chủ ý muốn giữ khoảng cách với tôi. Gặp ngày tôi được nghỉ, hoặc ngày tôi chạy xe về nhà, lúc hai vợ chồng trong phòng, cô ấy hoặc nghĩ ra một việc nào đó để làm, hay giống như một người vừa bị quở mắng, cô ấy bắc cái ghế nhỏ ngồi xa xa; đôi mắt mở lớn trống rỗng, nén tiếng thở dài thành những hơi thở thật chậm, thật khẽ khàng. Tôi kéo cô ấy đi xem phim, cô ấy liền quay lng với tôi: “Xem gì nữa? Toàn là Sa gia băng với lại Núi Uy Hổ(1) thôi!”. Đúng thật, thế thì chúng mình tán gẫu với nhau vậy! Thế nhưng ngoài những việc cần nói về gia đình, cô ấy chưa hề hé răng với tôi một câu về tình cảm, ngay cả một câu nói thừa cũng không!

Cứ như vậy, chúng tôi sống bên nhau gần nửa năm. Về sau, tôi dần dần phát hiện, các bà các cô bên hàng xóm cứ gặp tôi là mang vẻ mặt thương hại, cái nhìn đầy hàm ý. Hồi mới kết hôn, mỗi khi tôi quay xe về, bước vào sân chung là đám phụ nữ giữ tôi lại, đem chuyện chồng vợ ra trêu chọc. Những người đàn bà hề thấy ai có gì không phải là đều nói tuột hết ra. Thế mà giờ, đến chào hỏi tôi mà họ cũng ấp úng, trước mặt tôi không dám nhắc đến vợ tôi. Nguyên nhân vì sao? Cho dù tình cảm chúng tôi lạnh nhạt, nhưng xưa nay vợ chồng tôi chưa hề cãi cộ lần nào!

Về sau, mấy tài xế đem lời vợ thuật lại tình hình cho tôi nghe. Thì ra, cách đây hơn ba tháng, có một người con trai từ Thiểm Bắc đến nhà tìm vợ tôi, hàng xóm không biết họ có quan hệ gì, chỉ nghe tiếng hai người khóc trong nhà, tiếng rất nhỏ nhưng rất thảm thiết. Không lâu sau đám tài xế lại thu thập được nhiều tin mới: Chàng trai nọ ở cùng làng với vợ tôi, là lính nghĩa vụ

vừa mới phục viên về, lần này tới đây chỉ để tìm cô ấy, trước đây giữa họ đã có mối quan hệ gì đó. Hiện tại, chàng trai đang kiếm một chân thợ mùa vụ đốt lò bên công ty súc sản xé bên cổng khu nhà tôi ở. Lúc tôi đi vắng, hẳn thường sang nhà tôi. Hễ tới là hai người thường đóng chặt cửa thì thầm. Sau khi hay tin này, tôi vừa đau khổ, vừa chán chường, nhưng rốt cuộc vẫn chưa nghĩ được nên làm cách nào.

Thời gian sau đó, vì xe phải đi duy tu, tôi ở nhà liền mấy ngày. Một buổi trưa, tôi xách cò lê quay về nhà, vừa vào đến cửa, bắt gặp cô ấy đang ở bên chàng trai nọ!

Cô ấy ngồi trên giường, chàng trai ngồi cạnh cô ấy trên chiếc ghế nhỏ, cả hai đang cúi đầu xuống, khuôn mặt đau khổ như đang cùng nghĩ phương cách gì. Thấy tôi đột nhiên bước vào, họ vội vã đứng bật dậy. Chàng trai có vẻ hoảng hốt, cô ấy thì lại trấn tĩnh ngay, bước một bước vào giữa hai chúng tôi, như thể dùng chính bản thân để che cho chàng trai kia, nhưng lại như dùng nét mặt của cô ấy để nói cho tôi biết rằng: “Anh thấy rồi thì làm đi! Muốn chửi muốn đánh gì thì cứ tôi đây này!”.

Chàng trai nhân lúc tôi bàng hoàng, vụt chạy sau lưng cô ấy mất. Giờ cô ấy mới ra giường ngồi, nét mặt có một thoáng kiên quyết.

Tôi nghiêng răng, hỏi dồn dập: “Nó là ai? Thằng đó là thằng nào?”

Thoạt đầu cô ấy im lặng, rồi từ từ, hai hàng nước mắt từ đôi mắt to lăn chậm xuống, rơi trên vạt áo cô ấy. Vợ tôi không cúi đầu, cũng không quay mặt đi, cũng không lên tiếng, cứ ngồi thế mà chảy nước mắt.

Cho dù cô ấy không nói, tôi cũng đi tìm chàng trai kia. Bất kể thế nào cũng phải làm cho rõ mọi chuyện. Tôi không ăn cơm- lúc này ai còn nuốt được cơm nữa, vung tay đi luôn.

Chàng trai không phải loại người khiếp nhược. Thấy tôi mở cánh cổng bìa các tông xiêu vẹo đi vào, dường như đã đoán trước tôi sẽ đến tìm, anh ta rất

lịch sự mời tôi ngồi, lại còn rót trà. “Giờ tay không nở tát người cười”, tôi biết làm thế nào? Lại không thể vừa vào nhà đã đánh người ta, tôi đành ngồi xuống nghe anh ta trình bày.

Chàng trai nói, hai người bọn họ từ nhỏ đã sống cùng làng, bảy tám tuổi đã cùng nhau lên núi hái củi, cùng đến trường học. Đến khi mười bảy mười tám, cả hai đã hẹn thề sống trọn đời bên nhau, hai nhà cũng đã vun vào. Sau anh ta nhập ngũ, hẹn xuất ngũ thì về cưới. Nhưng giai đoạn này ở quê đang nạn đói, bố cô ấy ốm chết, gia đình không kham nổi, cô ấy đành phải “rời quê” đi tìm di. Người di vốn biết rõ chuyện hứa hẹn của cô ấy, nhưng thấy tôi có nghề nghiệp đàng hoàng, lương cao, lại có hộ khẩu thì khẳng khái bắt cô ấy lấy tôi. Còn cô ấy, tận mắt thấy nhà di không nương tựa được, người yêu lại xa cách ngàn dặm, một lúc nào đó đã xuôi tay đồng ý kết hôn với tôi. Dù vậy cô ấy nói với chàng trai, cô không giờ phút nào không nhớ đến anh. Chàng trai nói: “Chúng ta đều còn trẻ, tôi thẳng thắn nói với anh, tôi đến để đòi cô ấy li hôn với anh, mang cô ấy về bên tôi, hoặc là về quê, hoặc là kiếm lấy một công việc ở Tân Cương này - Đã ba tháng nay, tôi đã thấy Tân Cương nuôi được người. Còn cô ấy, tuy không có cảm tình gì với anh, nhưng cô ấy nói anh là một người tốt, không nở làm anh đau khổ, thế nên tiến thoái lưỡng nan. Gần đây, tôi cũng đã thấy rõ, ba chúng ta đều đã lầm lẫn, vậy thì tôi ra đi cho xong. Nhưng tôi có điều này muốn nói với anh: Một là, chúng tôi chưa hề làm điều gì khuất tất sau lưng anh, hai là chúng tôi đính ước với nhau trước, sau anh mới cưới cô ấy; chúng tôi đã ở bên nhau suốt mười bảy, mười tám năm trời, anh mới sống với cô ấy non nửa năm; hai người lấy nhau không có tình yêu, thì hiện giờ tình cảm giữa vợ chồng anh sâu sắc không? Mà chúng tôi đính ước với nhau trong tình yêu, suốt ba năm ở bộ đội, ngày nào tôi cũng nhớ cô ấy; cho nên nếu như anh có yêu cầu tôi phải lập tức vứt bỏ hình bóng cô ấy cũng không thể được. Anh nên hiểu điều này để tha thứ

cho tôi. Nếu không tha thứ được thì anh cứ đánh tôi một trận ra trò đi, mà tôi cũng không thể không đánh trả, bởi tôi không làm gì sai trái, tôi còn cảm thấy tôi hoàn toàn có lý lẽ!”

Chàng trai vừa nói, vừa lôi trong gói ra túi dệt, tay nải, giày vải do cô ấy khâu tặng để minh chứng cho tình yêu giữa hai người. Có lẽ đó là những tín vật dùng để đính ước của người Thiểm Bắc. Tôi nghe anh ta nói, thấy những tín vật xinh đẹp này, trong lòng chua chát quá - cô ấy chưa từng làm tặng tôi bất cứ thứ gì. Nhưng khi biết cô ấy cho tôi là người tốt, lòng tôi lắng dịu lại - đó là những lời nói thật lòng của cô ấy sau lưng tôi. Tôi đã không nhìn nhầm cô ấy, cô ấy quả thật không phải loại người buông tuồng, mà là một phụ nữ chín chắn trọng tình trọng nghĩa. Chỉ tiếc vì tình nghĩa ấy không dành cho tôi.

Thế nhưng, tôi cha nguôi cơn giận. Tôi nói: “Anh bảo anh không làm điều xằng bậy sau lưng tôi, thế vì sao vừa nhìn thấy tôi anh lại bỏ chạy?”

Chàng trai đỏ mặt: “Tay anh cầm cái cờ lê ngoại cỡ, tôi sợ anh gây chuyện không lành trong cơn giận dữ.”

Tôi bảo: “Anh chạy, anh không sợ tôi đánh cô ấy? Vậy sao còn nói yêu cô ấy!”

Chàng trai cúi đầu xuống lúng búng: “Lúc đó, tôi đứng lại phía ngoài cửa...” Vừa nói đến đây, vợ tôi vội vã xô cửa bước vào, dường như cô ấy nghĩ hai người đàn ông đánh nhau. Thấy chúng tôi đang ngồi đàng hoàng, cô thở hắt ra một hơi, rồi dựa cửa khóc to lên. Lần này cô ấy bật thành tiếng khóc, khóc rất thảm thương.

Im lặng thật lâu, cuối cùng tôi nói: “Thôi được, em đừng khóc nữa, sự thể đã ra thế này rồi. Giờ đã rõ: tôi và anh ta, giữa hai người em chỉ có thể theo một. Em quyết định đi, cuối cùng em sẽ theo ai?”

Cô ấy cứ khóc, không nói năng gì. Tôi nghĩ cô ấy đã khóc cạn nước mắt của

một đời người. Rất lâu, chàng trai cũng thút thít gọi tên cô ấy: “Em cứ sống cùng anh ấy đi. Ở đây anh thấy em có cuộc sống rất tốt, em yên tâm đi nhé. Chúng mình không có duyên phận, đã mất nhau một lần, thì để quá khứ trở thành quá khứ đi!”

Chàng trai vừa dứt lời, cô ấy khóc càng thảm thiết, có thể nói là cô ấy gào to lên. Đây không phải là cô ấy tỏ ý? Có gì tôi còn hành hạ cô ấy thêm? Trong lòng tôi càng thương vợ, chỉ trách mình không có được cái phúc này. Tôi nói:

“Cô ấy đã tỏ ý rõ ràng rồi. Sống với tôi cô ấy đau khổ, anh cũng đau khổ. Tôi cũng nh hai người, cũng từ đồng bằng lên đây. Việc tương tự tôi đã gặp nhiều, chỉ trách cha mẹ ăn ở ít phúc. Nhưng Trung Quốc rộng lớn lắm, chỉ cần hai người cần cù, sẽ tìm được cách mưu sinh. Ở đây, cuộc sống của hai người sẽ tốt hơn. Hai người cứ sống với nhau đi.”

Tôi nói xong, cô ấy không gào nữa, tâm trí bình tĩnh lại dần. Cho dù lúc đó tôi dường như có cảm giác nhẹ nhõm trút bỏ được một gánh nặng, nhưng nghĩ đến chuyện mình không bao giờ có được tình yêu của một người phụ nữ như cô ấy nữa, nghĩ đến nỗi cô đơn của mình, trái tim tôi vừa nhói đau vừa mất mát, nên không giữ được nước mắt nữa. Ba người chúng tôi, thế là cùng đứng khóc trong căn bếp chật.

Chúng tôi nhanh chóng làm xong thủ tục ly hôn. Buổi chiều hôm cô ấy thu xếp xong đồ đạc riêng định ra đi, chân chừ không cất bước khỏi cửa được, nấu xong cho tôi bữa tối cuối cùng, cô ấy lí nhí:

“ Hay là, em ngủ lại đây thêm một tối nay!”

Đây là lời nói chứa đựng tình cảm lần đầu tiên cô ấy nói với tôi. Tôi hiểu ý cô ấy. Chà, là con gái quê mùa, cô ấy chỉ biết làm thế để biểu thị lòng cảm kích. Nhưng đó cũng chỉ là lòng cảm kích mà thôi. Tôi nói: “Thôi, em đi đi. Cái tôi cần là trái tim chứ không phải chuyện ấy. Em hãy sống hạnh phúc

với anh ta, đừng bao giờ chia sẻ tình yêu nữa. Sau này, chúng ta tuy không còn là vợ chồng, nhưng vẫn là bạn bè, có khó khăn hãy tới đây tìm anh...”

Mấy năm nay nhà nước Trung Quốc cho phép tư nhân kinh doanh, hai vợ chồng họ mở gánh hàng ăn, chuyên bán các món điểm tâm Thiểm Bắc. Tôi thấy họ đắt khách hơn cả những quán thịt quay dân tộc Uy.

Bây giờ, hai gia đình chúng tôi thường xuyên qua lại thăm hỏi nhau. Mỗi lần vợ tôi đi Urumxi đều đến ăn há cảo thịt dê ở quán nhà họ. Tôi khuyên cậu cũng nên đi ăn thử một lần mà xem, khá ngon đấy!

Trang Hạ dịch

(1) Sa gia băng và Núi Uy Hổ là hai "bộ phim" được chiếu phổ biến trong các rạp chiếu phim TQ những năm 70.

Núi Uy Hổ là một tiết mục "đô" rất điển hình, là vở kiểu mẫu của Kinh kịch Trung quốc trong thời kỳ Cách mạng văn hóa trong thế kỷ trước.